Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

«Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет–конференції з міжнародною участю

(3 жовтня 2020 р.)

Вінниця 2020

УДК 81’1
ББК 81
А 43

Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. – Вінниця : Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2020. – 200 с.

У збірнику матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації» розглянуто низку питань, що стосуються загальної теорії перекладознавства, практики технічного та художнього перекладу, складників перекладацької компетентності, інновацій в підготовці перекладачів, а також перспектив розвитку дискурсознавства, комунікативної лінгвістики та міжкультурної комунікації на теренах лінгвогерманістики та лінгвослявістики.

Редакційна колегія:
Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.,** д. філос. н., професор.
Відповідальний секретар – **Мартинова Л.Б.**, д. е.н., доцент.

Члени редакційної колегії:
Іваницька Н.Б., д. філол. н., професор; **Нечипоренко В.О.,** к. філол. н., доцент; **Терещенко Л.Я.,** к. філол. н., доцент; **Чугу С.Д.** к. філол. н., доцент.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.
Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Chugu S.D. , PhD (Philology), Associate Professor
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
Chuhu Y., Master (BA), Lecturer, project coordinator
HANZE University
KNOWLEDGE TRANSFER CHALLENGES IN TRANSLATION OF LITERARY NARRATIVES **12**

Дзера О. Ю.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ЖАНРОВА СТРАТИФІКАЦІЯ СУЧАСНИХ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ **16**

Ковалевська Т.І., к.філол.н.
Царук А.О.
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ТА АДЕКВАТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ СКЛАДНИХ ТЕРМІНІВ В НАПИСАНІ ПРОЕКТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СТРАНДАРТУ **23**

Костюк Т. О.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

СЕМІОТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ В ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ ВИМІРІ **29**

Плюшко Л.О.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СИНТАКСИЧНІ МОДЕЛІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОМПОНЕНТОМ «TIME/ЧАС» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ **36**

Рудик Т.О.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА МАТЕРІАЛІ ТРЕЙЛЕРІВ ДО ФІЛЬМІВ **42**

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ТЕХНІЧНОГО ТА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

Bondarenko Anastasiia, Student
Gladio S., Candidate of Science in Philology, docent
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
Conceptual&linguistic / poetic metaphor: Similarity&difference. Types of conceptual metaphor **50**

Антоненко В.В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ПЕРЕКЛАД ЗАГОЛОВКІВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ **55**

Бойко О.О.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СПЕЦИФІКА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛЕКСИКИ З УКРАЇНСЬКОЇ НА АНГЛІЙСЬКУ У МАТЕРІАЛАХ «БІЗНЕС-ІНФОРМ» **60**

Бондар А. О., Бурлака М. О.
Здобувачі освітнього ступеня «Бакалавр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФІНАНСОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ **66**

Леміш Н. Є., д.філол.н.
Ломачевська І. В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
ВІДТВОРЕННЯ МОДАЛЬНОГО ДІЄСЛОВА CAN В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ **70**

Манжурова Ю.В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ІНВЕКТИВНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ **74**

Шведюк О.В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СУЧАСНІ АНГЛОМОВНІ ФІЛЬМОНІМИ: СТРУКТУРА І ФУНКЦІЇ **80**

Шуляр О.В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДІВ ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ А.А. МІЛНА «ВІННІ-ПУХ І ВСІ, ВСІ, ВСІ» УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ **86**

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Гринишина Ю.В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СТРАТЕГІЇ ЕФЕКТИВНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ВЕБСАЙТІВ **96**

Dovhan Larysa, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNTEU
APPLICATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF TRANSLATORS **102**

Іваницька Н.Б., д.філол.н., професор
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ВИКЛИКИ ЗМІСТОВОГО НАПОВНЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ФІЛОЛОГІВ-ГЕРМАНІСТІВ **105**

Терещенко Л.Я., к.філол.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СТИЛІСТИЧНА НІША ІРОНІЇ **109**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Gladio S., Candidate of Science in Philology, docent
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
Travellers through culture as an intrinsic part of ethnicity **1124**

Осаульчик О.Б., к.пед.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інституту КНТЕУ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ РЕФЕРАТИВНОМУ ПЕРЕКЛАДУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН ВИЩОЇ ОСВІТИ **117**

Ткачук Т.І., к.філол.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
РОЛЬ ОСОБИСТІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПЕРЕКЛАДАЧАУ ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ **121**

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ ГЕРМАНСЬКИХ, РОМАНСЬКИХ І СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР

Vashchuk Kateryna, Student
Gladio S., Candidate of Science in Phiology, docent
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
Cognitive poetics: Realm of research schools, and personalia **126**

Вітюк А. О.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ҐЕНДЕРУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ **129**

Зернецька А.А., д.філол.н.
Матвєєва С.А., к.філол.н.
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВОКОМПАРАТИВІСТИКИ **136**

Тимкова В.А., к.філол.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ЗАПОЗИЧЕННЯ ІНШОМОВНИХ ТЕРМІНІВ ЯК ЗАСІБ ПОПОВНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ **140**

Тимощук Н.М., к.філол.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ХУДОЖНЯ РЕЦЕПЦІЯ ГОЛОДУ У ТВОРЧОТСІ І.Я. ФРАНКА **143**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИСКУРСОЗНАВСТВА, КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Ковалевська Т.І., к.філол.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
THE LEGACY OF P. GRICE:CONVERSATIONAL IMPLICATURES **147**

Кухар К.В.
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СТРУКТУРНА СПЕЦИФІКА БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНІВ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ ДИСКУРСІ **151**

Лобода В.А., асистент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-ВОКАБУЛЯРУ В АНГЛОМОВНОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ **157**

Мацера О.А., старший викладач
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
INTERTEXTUALITY AS A CONCEPT AND A SKILL IN TRANSLATION **161**

Нечипоренко В.О., к.філол.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ETHNOCENTRISM AND STEREOTYPING 164

Раінчук І.В.,
Здобувач освітнього ступеня «Магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ЗНАЧЕННЯ СИЛЬНИХ ПОЗИЦІЙ ТЕКСТУ ДЛЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПІДТЕКСТОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ
(на матеріалі роману Джона Гріна «Провина зірок») 167

Яблочнікова В.О., асистент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
FORMS OF NON-VERBAL COMMUNICATION 173

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЧА

Bondar N., PhD (Pedagogics)
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
Kroll O., student
Berlin Technical University, Berlin
USAGE OF INTERACTIVE METHODS IN INTERPRETERS' PROFESSIONAL EDUCATION 178

Гаврилюк Н.М., к.пед.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
HE DEFINITION OF BLENDED LEARNING 181

Западинська І.Г., к.пед.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ 184

Паславська І.Б., асистент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Паславський В.В.
Ягеллонський Університет, м. Краків, республіка Польща
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ 190

Шостак У.В. , к.псих.н.
Вінницький торговельно економічний інститут КНТЕУ
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЧА 193

Список використаних джерел:

1. Библер В.С. Диалог культур: опыт определения. Вопросы философии. 1989. № 6. С. 31-42.

2. Выготский Л.С. Собрание сочинений: в 6-ти т. М. : Педагогика, 1982. Т. 2. Мышление и речь. 504 с.

3. Королькова С.А. К вопросу о языковой подготовке переводчиков // *Мир образования – образование в мире.* 2013. № 3 (51). С. 101-108.

4. Чередниченко О. Складові професійної компетенції письмовового та усного перекладача // *Іноземна філологія*. 2007. № 41. С. 25-27.

5. Hansen G. Success in Translation. In Perspectives : Studies in Translatology, 1997. P. 201–210.

Терещенко Л.Я., к.філол.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

СТИЛІСТИЧНА НІША ІРОНІЇ

Іронія та сарказм є досить різними стилістичними тропами, котрі тим не менш можуть займати спільну «стилістичну нішу» комічного, конкуруючи при цьому ще й з гумором та гротеском.

Метою нашого дослідження було вивчення стилістичних функцій іронії на рівні дискурсу (на матеріалі англомовної художньої літератури).

Досліджень іронії як стилістичного засобу, що містить парадоксальну суперечність між «позитивною» формою і «негативним» змістом, настільки багато, що сфера науки, яка вивчає її, набула окремої назви – «іронологія» [1]. Не зважаючи на розмаїття класифікації іронії (Сократової, драматичної, ситуативної, вербальної тощо), ми погодимось з думкою T. Airaksinen про базовий поділ іронії на вільну/ вербальну та ситуативну/ контекстозалежну іронію [4].

Розглядаючи іронію з лінгвістичної точки зору, О.М. Калита розмежовує два її вияви: стилістичний прийом іронії та прояв суб'єктивної авторської модальності у формі іронічного смислу [2]. Іронія належить до явищ вторинної номінації, які найповніше реалізуються у дискурсі з метою вираження авторських інтенцій, які зокрема, передбачають висловлення насмішки, емоційна інтенсивність якої може варіюватися від приязності до гіркоти.

У своєму попередньому дослідженні [3] ми аналізували відмінність між неправдою та іронією. Остання не задовольняє усі концептуальні вимоги щодо неправди, а саме: мовець не приховує те, що він висловлює хибну пропозицію. Більш того, він часто застосовує просодичні маркери, щоб натякнути на таку невідповідність. Це перетворює іронію на ігровий момент комунікації, який може «зближувати» учасників і водночас «відчужувати» емоцію мовця від нього самого, роблячи його менш вразливим у разі критики, висловленої партнером. Таке трактування співпадає з думкою А.А.Горностаєвої про те, що іронія є стратегією безконфліктного дискурсу [1].

Іронія є невід'ємним компонентом англійського стилю спілкування, що характеризується вишуканим почуттям власної гідності, яка дозволяє мовцеві визнавати власні вади або недоліки ситуації, в якій він опинився, без самопринижения. Іронія, з точки зору регістру, тяжіє до витонченості і стрункості «високого» мовлення.

До прикладу візьмемо висловлення головного героя книги «Doctor at Large» (автор R. Gordon), котрий понад усе бажав стати хірургом і мав підстави реалізувати свою мрію, оскільки успішно здав випускні іспити: *I had rather fancied myself cutting up the dogfish, frogs, and rabbits in the first-year zoology class, and thought the principle was probably the same further up the evolutionary tree*...[5]. Описуючи власний досвід, мовець починає з чорного гумору і гіперболи, коли по-простому зауважує, що йому подобалось розрізати (*cutting up*) тварин, а знання медицини він зводить до думки про імовірну подібність операцій на тваринах і людях (як представниках подальшої гілки еволюції). Зауважимо, що у другій частині висловлення автор вдається до високого

регістру. Таким чином, читачеві надається сигнал про те, що між формою і змістом можуть бути суттєві розбіжності. У цьому випадку – мовець сором'язливо применшує власні здібності та обережно відкриває власну мрію, щоб бути менш уразливим щодо критики у разі невдачі, по типу «так це ж для мене було іграшкою і взагалі я нічого в цьому не тямлю».

Сарказм, у свою чергу, є негативно зарядженим стилістичним засобом, який виявляє зневагу, критичність, різко негативне ставлення мовця. Розглянемо приклад, у якому лікар напідпитку скористався кущами поблизу оперного театру як громадською вбиральнею, а на гнівний сигнал поліцейського ображається і глузливо зауважує, що збирає ягоди:

*<…> he demonstrated his belief that the Royal Opera House was a gentlemen's convenience. When a policeman shouted at him unnecessarily, "Ere! What do you think you're doing?' Mike Kelly made what he thought at the time to be the smartest remark of his life. Beaming at the constable he announced benignly, '**Officer, I am picking bloody gooseberries**'*[5].

Важливо зауважити різницю між вишуканістю іронією та грубою нетактовністю насмішки. Порівняємо два фрагменти тесту:

1) *He spoke at some length, giving the sergeant his opinion on his conduct, demanding an immediate apology, hinting at substantial compensation, and threatening to write to his M.P. He then declared that he would summon a taxi and appear immediately to put this regrettable matter to rights. The result of his intervention was not one doctor being charged with being drunk and disorderly in Bow Street that night, but two* [5].

2) *'I find her quite an interesting companion, anyway,' I insisted.*

'So do we in the Home, these days. The things she tells us about you! My, my! I want to blush sometimes. Did you really go as far as that on the Inner Circle the other night?'[5].

У першому фрагменті автор описує ситуацію, яка є іронічно за своєю суттю – колега-лікар не лише не допоміг своєму другу, котрого поліція затримала за непристойну поведінку в нетверезому стані, він сам поводився

зухвало, з’явившись до відділку напідпитку, за що також був арештований. Окрім іронії ситуації, автор вдається до іронії вербальної. Він описує вчинки і слова персонажа клішованими фразами з позитивною семантикою, що входить в різкий контраст із суттю повідомлення. Чому герой не вдається до простого засудження двох лікарів-п’яниць? По-перше, він уникає засудження знайомих йому людей та ще й за дії, які були спричинені їх спільним святкуванням. По-друге, оскільки внаслідок арешту ці люди тимчасово втратили роботу на користь головного героя і його друга, для нього є морально неприйнятним зловтішатися їх невдачею.

У другому фрагменті дівчина прямо нищить репутацію своєї конкурентки, хоча зовні нібито лише погоджується з твердженням її хлопця про гарні комунікативні здібності суперниці. Вона підмінює поняття «цікава співбесідниця» на «пліткарка», надаючи нерелевантну відповідь, яку однак неможливо відкинути, оскільки вона дійсно стосується комунікативних рис особи, яка обговорюють. Таким чином, співбесідниця навмисно висловлює твердження, імпліцитний зміст якого принижує честь і гідність іншої особи, однак робить це «під соусом» невинного підтвердження думки співбесідника.

Отже, ми бачимо, що іронія займає важливу стилістичну нішу висловлення критичного зауваження щодо рис людини, стану справ в цілому, ставлення мовця до певного предмету обговорення тощо у спосіб, який не принижує гідність осіб, що можуть бути об’єктом обговорення, а відтак, вона є делікатним і надважливим інструментом розгортання комунікативних ситуацій, які не бажано переводити у стан конфлікту.

Список використаних джерел:

1.Горностаева А.А. Ирония как компонент английского стиля коммуникации. Монография. М. : ООО «ИПЦ “маска”», 2013. 240 с.

2. Калита О. М. Мовні засоби вираження іронії в сучасній українській малій прозі. Автореф. …наук.ступ. к. філол. н. 10.02.01 – українська мова. Київ, 2006.

3. Терещенко Л.Я. Мовна особистість суб’єкта неправдивої комунікації. Дисертація к. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2013.

4. Airaksinen T. Irony and Sarcasm in Ethical Perspective. Open Philosophy, 2020. Is.3. P. 358-368.

5. Gordon R. Doctor at Large. London : House of Stratus, 2001. 158 p.